

Klassificering
J.nr. 2025 - 932
Ref. jebjh
Den 28. februar 2025

Praksis for klassificering af gipsaffald fra renoveringer og nedrivninger

Formål

Denne guide beskriver de principper, som Miljøstyrelsen lægger til grund for klassificering af gipspladsaffald fra renoveringer og nedrivninger.

Afgrænsning

- Guiden omfatter almindelig gipsaffald (jf. affaldsbekendtgørelsens §67 stk 2 pkt. 7)
- Guiden omfatter **ikke** fibergipsplader (jf. affaldsbekendtgørelsens §67 stk 2 pkt. 6)

Anvendelsen af denne guide er betinget af, at gipspladeaffaldet sendes til forberedelse med henblik på genbrug eller til oparbejdning i et dedikeret gipsoparbejdningsanlæg med henblik på genanvendelse af gipskernen i pladerne.

Baggrund

Gips er et materiale, der er meget udbredt i byggeriet og som i mange tilfælde kan genbruges eller genanvendes. En ny gipsplade indeholder i dag op til 30% genanvendt gipspulver, og gipspladsproducenterne har udtalt, at andelen af genanvendt gips i nye gipsplader i fremtiden forventes at stige.

Gipsplader til genbrug og genanvendelse i nye byggevareprodukter

Gipsplader, der findes som del af systemvægge, kan normalt relativt enkelt demonteres hele ved at fjerne de lister, der holder dem. Herefter kan pladerne typisk genbruges. Gipsplader, der er skruet op på reglar og efterfølgende spartlet og malet, kan typisk ikke genbruges hele, men gipskernen i pladerne kan genanvendes til bl.a. produktion af nye plader. Det kræver dog, at pladerne behandles på et dedikeret behandlingsanlæg inden gipspulveret kan afsættes til en byggevareproducent.

Principper for klassificering af gipspladeaffald

Overordnet set tager Miljøstyrelsens praksis for klassificering af affald egnet til materialenyttiggørelse udgangspunkt i affaldets egnethed til henholdsvis forberedelse med henblik på genbrug, genanvendelse eller anden endelig materialenyttiggørelse, idet de reelle anvendelsesmuligheder er væsentlige for klassificeringen. Hvis affaldet undergår en sorterings-, oparbejdningsproces eller en anden proces forud for anvendelsen, inddrages dette også i vurderingerne. Modtagerens krav kan ligeledes indgå i klassificeringen.

Gipsplader er ofte i brugsfasen blevet malet en eller flere gange. Miljøproblematiske stoffer såsom tungmetaller og visse POP stoffer har igennem tiden været - og bliver det fortsat - anvendt i maling.

Der er desuden risiko for, at pladerne vil være forurenede med flygtige stoffer fra sekundær og tertiær kilder.

Ved klassificering af gipspladeaffaldet vil der derfor blive lagt vægt på om det i en oparbejdningsproces er muligt at adskille de miljøproblematiske stoffer fra den genanvendelige del af gipsaffaldet. For gipspladeaffald, hvor maling på kartonoverfladen f.eks. indeholder Zn, vil Miljøstyrelsen lægge vægt på, at der ved oparbejdningen af gips til genanvendelse sker en fjernelse af maling og kartonlaget, hvorved der opnås et gipspulver, egnet til genanvendelse i nye gipsprodukter. Restproduktet fra oparbejdningsprocessen - indeholdende Zn vil herefter skulle klassificeres, som det foreligger efter oparbejdningsprocessen.

Miljøstyrelsen vil således ved en konkret afgørelse lægge vægt på at

- Forekomst af asbest (asbest kan forekomme i tilfælde, hvor fliser og kakler har været sat op med fliseklæb direkte på gipspladen). Klassificering af gipspladeaffaldet vil i dette tilfælde bero på sikker håndtering og bortskaffelse af asbestaffald.
- Ikke flygtige stoffer, så som tungmetaller, vil som udgangspunkt ikke trænge ind i gipskernen, hvorfor stofferne vil blive frasorteret i oparbejdningsprocessen og ende op i en restfraktion. Gipspladeaffald fra nedrivning og renovering forurenede med ikke flygtige stoffer i malingslaget op til koncentrationsgrænserne for farligt affald vil som udgangspunkt kunne klassificeres til anden materialenyttiggørelse under forudsætning af, at gipspladerne enten forberedes med henblik på genbrug eller at affaldet gennemgår en oparbejdningsproces mhp. genanvendelse af gipspulveret alene.
- Flygtige metaller og organiske stoffer som f.eks. PCB vil ved tilstrækkelige høje koncentrationer kunne trænge igennem kartonen og ind i den øverste del af gipskernen. Klassificeringen af gipsplader fra nedrivning og renovering sker for disse stoffer på baggrund af indholdet i malingslaget med mindre det med prøver af både indhold i malingslag og de øverste 2 mm af gipskernen kan dokumenteres, at der ikke er sket gennemtrængning af stofferne.

Gipsplader, som er vandskadede, brandskadede eller på anden måde bærer præg af at være skadede vurderes typisk ikke at være egnede til anden materialenyttiggørelse. Tilsvarende må gipspladerne ikke have tegn på at være angrebet af skimmelsvamp eller på anden måde misfarvet.